

There are no translations available.

Giá trị nổi trội và sự nhạy cảm của vùng cửa sông Thu Bồn.

Khu di tích sinh quyển Cù Lao Chàm – Hội An nằm ở hạ lưu sông Thu Bồn, nổi tiếng giáp giữa đất liền và biển (Estuary area). Đây là vùng chịu sự tác động của môi trường nước biển và môi trường nước ngọt. Sự trao đổi và tác động, sóng, gió, sinh vật và các dòng năng lượng khác tại vùng này đã tạo nên một môi trường sinh thái cửa sông mà ta hay gọi là “vùng nước lợ” (Brackishwater). Sự hòa trộn vật chất theo chiều dọc thủy văn sông, thủy triều biển, sóng - gió và các quần thể sinh vật đã hình thành nên một vùng sinh thái vô cùng phong phú, đa dạng và sinh vật và cảnh quan. Nơi đây đã ghi nhận có sự hiện diện đầy đủ các hệ sinh thái đặc trưng của vùng cửa sông, ven biển và hệ thống hệ thống các cồn bãi tự nhiên trên sông, bãi biển; rừng đước nước cùng với các loài cây ngập mặn; thảm cỏ biển phân bố cửa sông ra đến đèo, rừng nguyên sinh trên đèo; vùng triền bãi đá; và rừng san hô muôn màu sắc trong lòng biển đất liền Cù Lao Chàm. Sự đa dạng này được vận chuyển bởi nguồn dinh dưỡng từ hệ thống sông Vu Gia – Thu Bồn với chiều dài lưu vực lên đến 200 km bắt nguồn từ các cánh rừng nguyên sinh, men theo các sườn núi dốc chạy qua các làng mạc trù phú đến rìa hòa mình với biển cả tại Cửa Đãi – Hội An. Đây chính là sự cung cấp nguồn dinh dưỡng, thức ăn dồi dào cho sinh vật sinh sôi, phát triển và tạo nên một vùng có năng suất sinh học vào loại cao nhất trên trái đất.

Trên thực tế, đây cũng chính là vùng có sự hiện diện nhiều nhất các hoạt động của con người. Tất cả các du lịch săn bắn thú rừng, giao thông, buôn bán, công trình quặng phòng cho đến các hoạt động phát triển sinh kế như khai thác tài nguyên, nuôi trồng thủy sản, chăn nuôi, trồng trọt, các làng nghề và phát triển du lịch. Thảm chí, nơi này cũng được chọn để xây dựng nhà máy xử lý nước sinh hoạt cho toàn thành phố Hội An. Hoạt động nhân nhện tại đây với qui mô và tần suất ngày càng cao trong khi gia tăng nhu cầu của môi trường và các hệ sinh thái là có gia tăng. Nếu không có những giải pháp thích hợp mang tính chiến lược kịp thời, chắc chắn sẽ gây tổn thương, làm thay đổi cấu trúc, ảnh hưởng đến chức năng của các hệ sinh thái và với con người và tự nhiên nơi đây. Hậu quả có thể là môi trường bị ô nhiễm, tài nguyên bị cạn kiệt, nguồn lợi thủy sinh suy giảm cả về số lượng và chất lượng, vùng đất ngập nước bị thu hẹp, các bãi biển bị ô nhiễm, xói lở nghiêm trọng, mất đi các thảm cỏ biển, rừng san hô bị tẩy trắng. Nghiêm trọng nhất đó là các vùng sinh cảnh bị phân tách, sự liên kết giữa các hệ sinh thái bị cắt đứt, ảnh hưởng đến vòng đời, sự phân bố và kích thước quần thể của nhiều loài sinh vật.

Các hệ sinh thái rất nhạy cảm trước những sự thay đổi môi trường tuy nhiên chúng đang tồn tại và phát triển trong một bối cảnh có quá nhiều tác động từ thiên nhiên và con người.

Vấn đề còn đó những khó khăn và thách thức.

Chỉ trong vòng 8 năm bảo tồn các giá trị và phát huy danh hiệu khu sinh quyển Cù Lao Chàm – Hội An đã trải qua những khó khăn, thách thức không nhỏ. Những hạn chế chuyên đề, đề thi thỏi các bên liên quan, các nghiên cứu khoa học cũng như chỉ số liên tục suy giảm trong khu sinh quyển nói chung cũng đã làm cho việc nào kêu gọi, lôi cuốn sự tham gia của các bên liên quan trong việc tìm ra các giải pháp tối ưu nhằm vượt qua được các khó khăn mà khu sinh quyển đang đối mặt khi chính phủ đề xuất danh hiệu năm 2009.

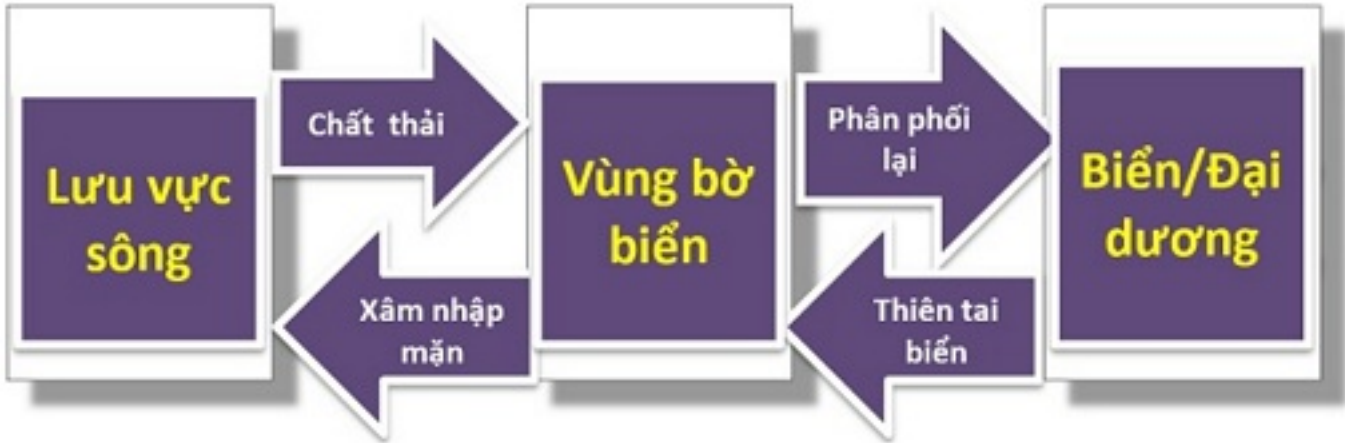
Hiện nay, có 3 trung tâm phát triển du lịch nằm trong phạm vi Khu sinh quyển bao gồm Phố cổ Hội An (thuộc vùng chuyên đề), Rừng dừa nước hồ lớn sông Thu Bồn (thuộc vùng đề) và quần thể Cù Lao Chàm (thuộc vùng lõi) đều đang có xu hướng gia tăng số lượng du khách hàng năm. Trong bối cảnh khu sinh quyển chưa có được giải pháp tốt trong việc đáp ứng nhu cầu của du khách thì sự gia tăng này chính là một tác động rất lớn, đặc biệt là các khu vực có các hệ sinh thái rất nhạy cảm với tác động của con người như rừng san hô, rừng dừa nước, các thảm cỏ biển, các bãi biển. Điều này không những ảnh hưởng đến các hệ sinh thái mà còn làm suy giảm nghiêm trọng tài nguyên đa dạng sinh học trong các hệ sinh thái này.

Hình 1: Du khách gia tăng trải nghiệm tại vùng sinh thái Cẩm Thanh và quần thể Cù Lao Chàm.

Thứ hai, hiện nay tình hình ô nhiễm lưu vực sông, biển và những tác động từ những ngành nghề đã và đang

Có những ảnh hưởng như thế đối với môi trường, sự cân bằng sinh thái tại các thùy và các tiểu vùng trong Khu sinh quyển. Hậu quả từ các quá trình này đã gây nên các hiện tượng xâm nhập mặn, ngấm hóa và lắng đọng trầm tích, làm thay đổi và gây chết nhiều san hô, thảm cỏ biển, rong biển. Bên cạnh đó, sự thiếu hụt trầm tích tự nhiên là một trong những nguyên nhân gây nên hiện tượng xói lở nghiêm trọng bờ biển Cửa Đồi trong vài năm gần đây.

Hình 2: Mô hình tác động giữa lưu vực sông, vùng bờ và biển (Nguyễn Chu Hồi).

Thứ ba, các công trình xây dựng cơ sở hạ tầng tại các phân vùng chức năng khu sinh quyển đã và đang làm mất đi nhiều diện tích các sinh cảnh quan trọng, cắt đứt mối liên kết sinh thái giữa các vùng, thu hẹp vùng sinh cảnh các loài và ảnh hưởng chung đến nguồn lợi sinh vật trong khu sinh quyển. Điển hình rõ nhất đó là công trình đường bao quanh và các dự án đê trên đèo Cù Lao Chàm đã làm mất đi nhiều diện tích rừng tự nhiên, gây sạt lở đất đá, làm suy giảm đa dạng và chết hàng loạt thảm thực vật bờ biển. Điều này đã và đang gây ảnh hưởng đến khả năng giữ nước, duy trì vùng sinh cảnh, chuỗi thức ăn tự nhiên và các quần thể sinh vật, điển hình như khỉ vàng, cua đá, chim yến trên đèo.

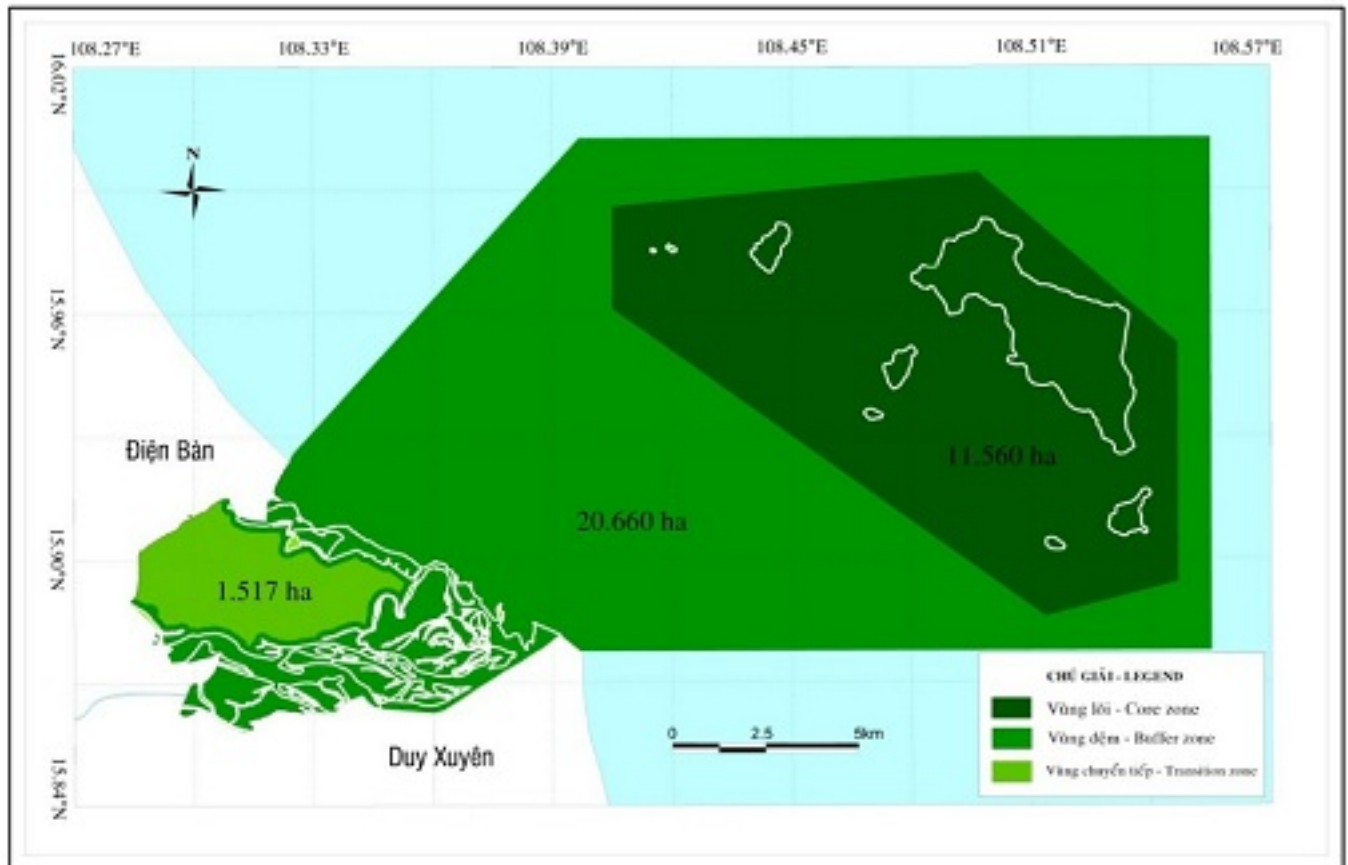

Đình T. K. Qu. Á. Nam. i. p. h. p. Duy Ph. c, Duy Xuyên, Qu. ng Nam (2016) – M. t. h. t. đ. ng

BẢN ĐỒ CÁC PHÂN VÙNG CHỨC NĂNG KHU DỰ TRỮ SINH QUYỂN THẾ GIỚI CÙ LAO CHÀM - HỘI AN

Map of the functional zones

Định Nghĩa: Bản đồ chức năng khu dự trữ sinh quyển thế giới Cù Lao Chàm - Hội An (2015)

